

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

www.cymru.gov.uk

Llywodraeth Cynulliad Cymru

Cyllideb Derfynol 2011-2012

Chwefror 2011

ISBN 978 0 7504 5941 9
© Hawlfraint y Goron Chwefror 2011
WAG10-11130
F6161011

Cynnwys

1. Cyflwyniad	1
Craffu ar y Gyllideb	1
Goblygiadau Ymateb Llywodraeth Cynulliad Cymru i'r Cwtogi gan Lywodraeth y DU ar Gyllideb 2010-11	2
Dyraniadau nad ydynt yn arian parod	4
Yr Her o Gyflenwi	5
Cefnogaeth i Gyflenwi	6
2. Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	13
3. Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol	16
4. Yr Economi a Thrafnidiaeth	18
5. Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau	20
6. Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai	23
7. Materion Gwledig	25
8. Treftadaeth	27
9. Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad	29
10. Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	31
Atodiad 1 – Cysoni'r Gyllideb Weinyddol a Dyraniadau Adnoddau yn y Cynnig Blynyddol am y Gyllideb...	33
Atodiad 2 – Rhestr Eirfa	37

Os oes gennych unrhyw gwestiynau am gynnwys y ddogfen hon cysylltwch â:
Budget_and_Strategic_Planning@Wales.gsi.gov.uk

1. Cyflwyniad

- 1.1** Heddiw, mae Llywodraeth y Cynulliad wedi cyflwyno'r Gyllideb Derfynol ar gyfer 2011-12, yn unol â Rheol Sefydlog Dros Dro 27A. Mae'r Gyllideb Derfynol yn cyfateb yn agos â'r Gyllideb Ddrafft, a gyflwynwyd ar 17 Tachwedd 2010.

Craffu ar y Gyllideb

- 1.2** Ers i'r Gyllideb Ddrafft gael ei osod ar 17 Tachwedd, mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru wedi craffu'n fanwl ar ein cynigion. Mae'r broses graffu hon wedi bod yn bwysig i ddatblygu a phrofi ein cynigion, er mwyn sicrhau bod y Gyllideb Derfynol a gyflwynir heddiw yn cyflawni dros bobl Cymru mewn hinsawdd ariannol hynod o anodd a heriol.
- 1.3** Yn ystod y broses graffu, gwahoddodd y Pwyllgor Cyllid a Phwyllgorau Pwnc y Cynulliad dystiolaeth gan amryw o randdeiliaid allweddol. Hefyd, bu'r pwyllgorau hyn yn gohebu'n uniongyrchol â phob un o'r Gweinidogion ar eu cynlluniau gwariant manwl. Yn ogystal, cafodd y Pwyllgor Cyllid gyfle i glywed tystiolaeth gan Brif Ysgrifennydd y Trysorlys.
- 1.4** Penllanw'r broses graffu hon oedd adroddiad y Pwyllgor Cyllid, a oedd yn cynnig ymateb adeiladol a phwylllog i'r Gyllideb Ddrafft. Rydym wedi ystyried manylion adroddiad y Pwyllgor Cyllid yn ofalus, ochr yn ochr â thystiolaeth a sylwadau pwysig eraill a ddaeth i law drwy broses y gyllideb. Mae hyn yn cynnwys sylwadau a wnaed yn ystod y ddadl ar y Gyllideb Ddrafft. Bydd ymateb ffurfiol i Adroddiad y Pwyllgor Cyllid yn cael ei gyhoeddi maes o law.
- 1.5** Mae'n amlwg o'r broses hon fod ein rhanddeiliaid allweddol wedi croesawu dull gweithredu Llywodraeth y Cynulliad, ar y cyfan. Mae'r gymeradwyaeth hon i'n cynigion wedi golygu na wnaed unrhyw

newidiadau o sylwedd i'n cynlluniau gwariant rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol.

- 1.6** Aethom ati mewn dull unigryw Gymreig i ddatblygu ein Cyllideb. Gweithiwyd gydag amrywiaeth eang o bartneriaid i ddatblygu ymateb cydweithredol i'r her o fyw o fewn cyllidebau sy'n crebachu ac o gyflenwi gwasanaethau â llai o adnoddau. Mae'r gwaith cynnar hwn gyda'n rhanddeiliaid allweddol wedi rhoi sylfaen gadarn inni, ac mae ein cynigion wedi'u gosod yng nghyd-destun anghenion clir dinasyddion Cymru - gwarchod iechyd, ysgolion, gwasanaethau cymdeithasol, sgiliau a'r manteision i bawb, yn ogystal â chefnogi'r adferiad economaidd.
- 1.7** Mae Llywodraeth y Cynulliad yn parhau i fod wedi'i hymrwymo i weithredu yn agored a thryloyw, ac wrth baratoi'r Gyllideb Derfynol rydym wedi nodi'r newidiadau o sylwedd rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol. Mae'r mathau o newidiadau rydym wedi'u nodi yn cynnwys ailddyraniadau o un MEG i'r llall er mwyn adlewyrchu ein blaenoriaethau; ailddyraniadau o fewn MEGiau er mwyn cyflawni ein blaenoriaethau'n well; addasiadau i ddyraniadau nad ydynt yn arian parod er mwyn adlewyrchu'r pwysau a ragwelir; ac addasiadau i adlewyrchu effaith penderfyniadau a wnaed eleni ar gyllidebau'r blynyddoedd a ddaw. Cewch fwy o fanylion am y newidiadau rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol yn y Penodau ar yr Adrannau yn y ddogfen hon.
- 1.8** Roedd ein Cyllideb Ddrafft yn ymateb penderfynol, cadarn a chyfrifol i her y setliad anodd, a cheisiwyd sicrhau cyn lleied â phosibl o newidiadau rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol.

Goblygiadau Ymateb Llywodraeth Cynulliad Cymru i'r Cwtogi gan Lywodraeth y DU ar Gyllideb 2010-11

- 1.9** Yn ei Chyllideb ym mis Mehefin, cwtogodd Llywodraeth y DU symiau net o £113.5 miliwn refeniw a £49 miliwn cyfalaf ar gyllideb Cymru. Cynigiodd Llywodraeth y DU ddwy opsiwn inni, sef derbyn y toriadau'n

llawn yn 2010-11, neu eu trosglwyddo i 2011-12. Ym mis Gorffennaf, fe wnaethom gyhoeddi y byddem yn dod o hyd i'r holl ostyngiad cyfalaf a osododd Llywodraeth y DU arnom, yn 2010-11, gan ddefnyddio stociau Hyblygrwydd Diwedd Blwyddyn (EYF). Byddai hyn yn golygu y gallem ysgwyddo'r gostyngiad hwn heb effaith ar ein rhaglenni cyfalaf arfaethedig. Ar yr un pryd, eglurais y byddem yn dod o hyd i gymaint o'r gostyngiad refeniw ag y gallem eleni heb osod pwysau niweidiol ar wasanaethau.

1.10 Yn sgil rheolaeth ariannol ofalus, rydym wedi gallu dod o hyd i'r gostyngiad llawn o £113.5 miliwn refeniw eleni, heb effeithio ar wasanaethau. Drwy ddod o hyd i'r holl ostyngiad refeniw eleni, bydd gennym £56.77 miliwn yn ychwanegol yn 2011-12 o'i gymharu â'r sefyllfa a dybiwyd yn y Gyllideb Ddrafft¹. Mae hyn yn rhoi rhagor o hyblygrwydd inni at y dyfodol, a'r cyfle i liniaru'n rhannol ar y gostyngiad mawr iawn yn ein cyllideb cyfalaf yn 2011-12.

1.11 Ers cyhoeddi'r Adolygiad o Wariant, rydym wedi gwybod mai'r setliad cyfalaf yw un o'r heriau anoddaf yn rownd yr adolygiad hwn. Rydym yn hynod ymwybodol o effaith drychinebus bosibl y gostyngiadau cyfalaf rydym yn eu hwynebu, o ran cyflenwi gwasanaethau ac o ran twf economaidd. Mae hon yn neges a bwysleisiwyd gydol y broses graffu a chan ein rhanddeiliaid. I gydnabod hynny rydym wedi penderfynu defnyddio'r £56.77 miliwn a ryddhawyd yn sgil ein rheolaeth ariannol ofalus eleni er mwyn lleihau effaith y gostyngiad yn y gyllideb cyfalaf yn 2011-12. Bydd y swm hwn yn cael ei gadw mewn Cronfeydd Wrth Gefn i gychwyn, a chaiff ei ddyrannu yn ystod y flwyddyn.

¹ Adeg llunio'r Gyllideb Ddrafft, gwnaethom ragdybiaeth ddarbodus mai dim ond 50% o'r gostyngiad refeniw y byddem yn dod o hyd iddo yn 2010-11.

Dyraniadau nad ydynt yn arian parod

1.12 Mae'r cyllidebau nad ydynt yn arian parod² wedi newid yn sylweddol ers prosiect Llwybr Clir (*Clear Line of Sight*) Llywodraeth y DU. Arweiniodd y prosiect hwnnw at adolygu ein cyllidebau nad ydynt yn arian parod, a thynnwyd cost taliadau cyfalaf allan ohonynt yn gyfan gwbl. Yn yr Adolygiad o Wariant, cyhoeddwyd rhagor o adnoddau nad ydynt yn arian parod dros gyfnod yr adolygiad hwnnw. Yn y Gyllideb Ddrafft, cadwyd y cyllidebau nad ydynt yn arian parod ar lefelau 2010-11, wrth aros canlyniad adolygiad o'n cyllidebau nad ydynt yn arian parod a'r rhagolwg gwariant dros y dair blynedd nesaf. Fe wnaethom gynnal yr adolygiad hwn ym mis Ionawr.

1.13 Mae ein hadnoddau nad ydynt yn arian parod o dan fwy o bwysau nag erioed o'r blaen, yn sgil diddymu'r system bresennol o Hyblygrwydd Diwedd Blwyddyn (EYF), cael gwared ar y stociau EYF, a rhoi prosiect Llwybr Clir Llywodraeth y DU ar waith. Roedd yr adolygiad yn canolbwyntio ar ddsbarthiad hanesyddol adnoddau nad ydynt yn arian parod, patrwm presennol yr anghenion a'r rhagolygon o ran risgiau a phwysau ar adnoddau nad ydynt yn arian parod.

1.14 Tynnodd yr adolygiad sylw at y ffaith bod nifer o feysydd lle roedd angen addasu'r gyllideb, er mewn rhai achosion ei bod yn briodol cadw cyllidebau nad ydynt yn arian parod y blynyddoedd nesaf ar lefelau 2010-11. Nododd yr Adran Blant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau bwysau penodol yn ymwneud â chostau cymorthdaliadau a chostau dileu benthyciadau myfyrwyr yn sgil y cynnydd diweddar yn niferoedd myfyrwyr. Nododd sawl Adran wahanol fathau o bwysau mewn cysylltiad â dibrisiant yn y dyfodol. Rydym wedi ymateb i'r pwysau hyn drwy

² Costau sy'n daladwy ac a gynhwysir mewn cyllidebau i sicrhau eu bod yn adlewyrchu cost economaidd lawn gweithgareddau er nad oes cysylltiad uniongyrchol â ffrydiau arian parod yn y cyfnod dan sylw – er enghraifft, dibrisiant a darpariaethau. Ni ellir defnyddio adnoddau nad ydynt yn arian parod i ariannu gwariant sydd bron yn arian parod.

addasu'r dyraniadau nad ydynt yn arian parod. Mae'r addasiadau hyn wedi'u nodi yn y Penodau ar yr Adrannau, a dangosir hwy yn nhabl 1.3.

Yr Her o Gyflenwi

- 1.15** Dim ond dechrau'r daith yw pennu'r Gyllideb, ac ar sawl ystyr, yn awr y mae'r her go iawn yn cychwyn. Rydym wedi cydweithio'n agos ag amrywiaeth eang o bartneriaid dros y flwyddyn ddiwethaf yn paratoi ein cynigion. Bellach, rhaid i'n ffocws droi at gyflawni'r cynigion hyn, gan lynu at yr egwyddorion sydd wedi llywio ein gwaith hyd yma. Rydym wedi ymrwymo i gynorthwyo ein partneriaid i weithio a chynllunio er mwyn byw o fewn cyllidebau llai. Fel Llywodraeth gyfrifol, mae gennym rôl bwysig yn arwain ac yn galluogi a byddwn yn parhau i gynorthwyo ein partneriaid sy'n cyflawni drosom, yn ogystal â sefyll yn gadarn dros fuddiannau pobl Cymru.
- 1.16** Rydym yn ymateb i'r hinsawdd ariannol sydd ohoni ag agenda o effeithlonrwydd ac arloesi. Roedd y Gyllideb Ddrafft yn esbonio sut y mae Llywodraeth y Cynulliad yn gweithio gyda phartneriaid ym mhob rhan o'r sector cyhoeddus a thu hwnt i ddatblygu ymateb unigryw Gymreig i warchod a gwella gwasanaethau cyhoeddus. Mae'r diwygiadau i wasanaethau cyhoeddus a'r adolygiadau sydd ar waith ym meysydd iechyd, addysg, gwasanaethau cymdeithasol, adfywio'r economi, a gwasanaethau llywodraeth leol yn fwy eang, wedi'u hategu gan gyfres o Uwchgynadleddau Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae'r rhain wedi helpu i feithrin ewyllys ymysg uwch arweinwyr y gwasanaethau cyhoeddus i gydweithio er mwyn mynd i'r afael â'r heriau sydd o'n blaenau.
- 1.17** Mae'r Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi yn parhau i gefnogi'r adolygiadau a'r diwygiadau hyn, drwy ddod o hyd i ffyrdd arloesol o gyflenwi gwasanaethau cyhoeddus yn ogystal â ffyrdd mwy effeithlon o weithio. Bydd mwy o wybodaeth am y gwaith o ddatblygu'r fframwaith

fesur ar gyfer dangos cynnydd yr agenda hon yn cael ei chyhoeddi cyn bo hir.

Cefnogaeth i Gyflenwi

1.18 Rydym wedi sefydlu Cronfa Gymorth y Cyfnod Pontio er mwyn galluogi'r Adrannau i fynd i'r afael â heriau'r setliad anodd, ac i newid i ffyrdd mwy effeithlon ac arloesol o gyflenwi gwasanaethau. Mae £14 miliwn wedi'i ddyrannu yn 2011-12, a fydd yn cynyddu i £40 miliwn yn 2012-13 ac yn 2013-14. Y fenter gyntaf y bydd y gronfa yn ei chefnogi yw gwell gwasanaeth newid gyrfa ar gyfer y rheini sy'n gadael y sector cyhoeddus. Mae'r fenter hon wedi'i datblygu drwy'r Rhaglen Effeithlonrwydd ac Arloesi. Mae'r gwasanaeth yn adeiladu ar lwyddiant y cynllun ReAct sydd, ers ei gyflwyno yn 2008, wedi helpu miloedd o bobl y mae'r dirwasgiad wedi effeithio arnynt i ennill cymwysterau a gwella eu cyfleoedd yn y farchnad lafur.

1.19 Rydym yn ffyddiog bod cynigion y gyllideb yn ymateb cyfrifol i setliad anodd, a'u bod yn adlewyrchu'r rôl bwysig sydd gan y gwasanaethau cyhoeddus ym mywyd beunyddiol Cymru. Rydym yn gwybod nad dyma ben draw'r gwaith, ac mai'r her go iawn yw defnyddio'r cyllidebau llai hyn i barhau i gyrraedd y safonau uchel y mae hawl gan bobl Cymru eu disgwyl. Ni allwn wneud hynny drwy ddilyn yr un hen rigol. Mae gan bob un ohonom ei ran yn cydweithio er mwyn penderfynu sut i ymateb i'r her sydd o'n blaenau.

1.20 Ceir crynodeb o'r newidiadau rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol yn y tablau canlynol. Dylid darllen y ddogfen hon ar y cyd â Naratif y Gyllideb Ddrafft, a gyhoeddwyd ar 17 Tachwedd.

Tabl 1.1 - Dyraniadau DEL Llywodraeth y Cynulliad – Y Gyllideb Derfynol

Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	£000oedd									
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tach 2010	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft	
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	6,132,587	18,023	6,150,610	6,114,090	17,520	6,131,610	6,101,115	17,052	6,118,167	
Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol	4,373,218	1,537	4,374,755	4,372,629	1,537	4,374,166	4,417,549	1,537	4,419,086	
Yr Economi a Thrafnidiaeth	903,042	-61,549	841,493	875,843	0	875,843	846,920	0	846,920	
Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau	1,846,817	37,868	1,884,685	1,843,278	32,868	1,876,146	1,849,020	32,868	1,881,888	
Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai	740,953	-	740,953	714,729	-	714,729	678,125	-	678,125	
Materion Gwledig	136,556	242	136,798	134,220	242	134,462	133,894	242	134,136	
Treftadaeth	150,850	5,386	156,236	147,920	5,033	152,953	147,033	4,765	151,798	
Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad	63,782	-	63,782	60,913	-	60,913	57,049	-	57,049	
Gweinyddiaeth Ganolog	346,499	-15,913	330,586	334,596	-15,057	319,539	318,653	-14,321	304,332	
Cyfanswm a Ddyrennir i Adrannau Llywodraeth y Cynulliad	14,694,304		14,679,898	14,598,218		14,578,812	14,549,358		14,529,952	
Comisiwn y Cynulliad	48,822	-	48,822	44,729	-	44,729	45,021	-	45,021	
Archwilydd Cyffredinol Cymru	4,853	-	4,853	4,853	-	4,853	4,853	-	4,853	
Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	3,962	-108	3,854	3,961	-	3,961	3,960	-	3,960	
Costau Uniongyrchol i Gronfa Gyfunol Cymru	675	-	675	675	-	675	675	-	675	
Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn:	bron yn arian parod	146,012	6,708	152,720	238,060	6,600	244,660	305,726	6,600	312,326
	nad ydynt yn arian parod	18,136	7,806	25,942	59,935	-48,743	11,192	69,302	-48,743	20,559
Cronfeydd Cyfalaf Wrth Gefn	50,448	-	50,448	50,449	-	50,449	50,449	-	50,449	
Addasiad DEL yn Sgil Arbedion yn Ystod y Flwyddyn		56,770	56,770							
Cyfanswm Gwariant yng nghyllideb DEL Cymru	14,967,212	56,770	15,023,982	15,000,880	0	15,000,880	15,029,344	0	15,029,344	

Tabl 1.2 – Newidiadau i Gyllidebau DEL Sydd Bron yn Arian Parod Llywodraeth y Cynulliad rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol

PRIF GRWPIAU GWARIANT (MEG): Cyllidebau DEL Sydd Bron yn Arian Parod	£000oedd								
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tach 2010	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	5,714,241	1,579	5,715,820	5,714,241	1,076	5,715,317	5,728,009	608	5,728,617
Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol	4,330,892	1,537	4,332,429	4,333,259	1,537	4,334,796	4,382,453	1,537	4,383,990
Yr Economi a Thrafnidiaeth	418,299	0	418,299	412,979	0	412,979	415,688	0	415,688
Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau	1,613,332	0	1,613,332	1,621,903	0	1,621,903	1,645,154	0	1,645,154
Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai	372,319	0	372,319	366,396	0	366,396	367,960	0	367,960
Materion Gwledig	123,714	0	123,714	121,810	0	121,810	122,330	0	122,330
Treftadaeth	131,388	6,197	137,585	129,495	5,844	135,339	130,107	5,576	135,683
Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad	46,305	0	46,305	44,629	0	44,629	42,490	0	42,490
Gweinyddiaeth Ganolog	318,517	-15,913	302,604	307,451	-15,057	292,394	292,718	-14,321	278,397
Cyfanswm a Ddyrennir i Adrannau Llywodraeth y Cynulliad	13,069,007	-6,600	13,062,407	13,052,163	-6,600	13,045,563	13,126,909	-6,600	13,120,309

Tabl 1.3 – Newidiadau i Gyllidebau DEL Nad Ydynt yn Arian Parod Llywodraeth y Cynulliad rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol³

PRIF GRWPIAU GWARIANT (MEG): Cyllidebau DEL Nad Ydynt yn Arian Parod	£000oedd								
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tach 2010	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	153,556	16,444	170,000	153,556	16,444	170,000	153,556	16,444	170,000
Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol	7	0	7	7	0	7	7	0	7
Yr Economi a Thrafnidiaeth	171,549	-61,549	110,000	171,549	0	171,549	171,549	0	171,549
Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau	60,132	37,868	98,000	60,132	32,868	93,000	60,132	32,868	93,000
Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai	3,090	0	3,090	3,090	0	3,090	3,090	0	3,090
Materion Gwledig	8	242	250	8	242	250	8	242	250
Treftadaeth	4,619	-811	3,808	4,619	-811	3,808	4,619	-811	3,808
Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad	400	0	400	400	0	400	400	0	400
Gweinyddiaeth Ganolog	16,000	0	16,000	16,000	0	16,000	16,000	0	16,000
Cyfanswm a Ddyrennir i Adrannau Llywodraeth y Cynulliad	409,361	-7,806	401,555	409,361	48,743	458,104	409,361	48,743	458,104

³ Mae'r newidiadau rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol yn adlewyrchu addasiadau a wnaed i ddyraniadau nad ydynt yn arian parod. Mae'r gostyngiad net o £7,806k yn 2011-12 wedi ei ddyrannu i Gronfeydd Wrth Gefn nad ydynt yn arian parod

Tabl 1.4 – Newidiadau i Gyllidebau DEL Refeniw Llywodraeth y Cynulliad rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol ⁴

PRIF GRWPIAU GWARIANT (MEG): Cyllidebau DEL Refeniw	£000oedd								
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tach 2010	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	5,867,797	18,023	5,885,820	5,867,797	17,520	5,885,317	5,881,565	17,052	5,898,617
Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol	4,330,899	1,537	4,332,436	4,333,266	1,537	4,334,803	4,382,460	1,537	4,383,997
Yr Economi a Thrafnidiaeth	589,848	-61,549	528,299	584,528	0	584,528	587,237	0	587,237
Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau	1,673,464	37,868	1,711,332	1,682,035	32,868	1,714,903	1,705,286	32,868	1,738,154
Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai	375,409	0	375,409	369,486	0	369,486	371,050	0	371,050
Materion Gwledig	123,722	242	123,964	121,818	242	122,060	122,338	242	122,580
Treftadaeth	136,007	5,386	141,393	134,114	5,033	139,147	134,726	4,765	139,491
Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad	46,705	0	46,705	45,029	0	45,029	42,890	0	42,890
Gweinyddiaeth Ganolog	334,517	-15,913	318,604	323,451	-15,057	308,394	308,718	-14,321	294,397
Cyfanswm a Ddyrennir i Adrannau Llywodraeth y Cynulliad	13,478,368	-14,406	13,463,962	13,461,524	42,143	13,503,667	13,536,270	42,143	13,578,413

⁴ Mae'r tabl hwn yn dangos cyfanswm y dyraniadau sydd bron yn arian parod a'r dyraniadau nad ydynt yn arian parod, sydd wedi'u dangos ar wahân yn nhablau 1.2 a 1.3

Tabl 1.5 – Newidiadau i Gyllidebau DEL Cyfalaf Llywodraeth y Cynulliad rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol

PRIF GRWPIAU GWARIANT (MEG): Cyllidebau DEL Cyfalaf	£000oedd								
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tach 2010	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft	Newid rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol	Cynlluniau Dangosol 2013-14 Y Gyllideb Ddrafft
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	264,790	0	264,790	246,293	0	246,293	219,550	0	219,550
Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol	42,319	0	42,319	39,363	0	39,363	35,089	0	35,089
Yr Economi a Thrafnidiaeth	313,194	0	313,194	291,315	0	291,315	259,683	0	259,683
Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau	173,353	0	173,353	161,243	0	161,243	143,734	0	143,734
Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai	365,544	0	365,544	345,243	0	345,243	307,075	0	307,075
Materion Gwledig	12,834	0	12,834	12,402	0	12,402	11,556	0	11,556
Treftadaeth	14,843	0	14,843	13,806	0	13,806	12,307	0	12,307
Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad	17,077	0	17,077	15,884	0	15,884	14,159	0	14,159
Gweinyddiaeth Ganolog	11,982	0	11,982	11,145	0	11,145	9,935	0	9,935
Cyfanswm a Ddyrennir i Adrannau Llywodraeth y Cynulliad	1,215,936	0	1,215,936	1,136,694	0	1,136,694	1,013,088	0	1,013,088

Tabl 1.6 – Cyllideb AME Llywodraeth y Cynulliad⁵

PRIF GRWPIAU GWARIANT (MEG):	£000oedd					
	2011-12		2012-13		2013-14	
	Refeniw	Cyfalaf	Refeniw	Cyfalaf	Refeniw	Cyfalaf
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	118,948	0	118,948	0	118,948	0
Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol	13,583	0	13,583	0	13,583	0
Yr Economi a Thrafnidiaeth	41,402	0	41,402	0	41,402	0
Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau	0	217,656	0	225,781	0	226,516
Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai	-72,000	0	-61,000	0	-55,000	0
Treftadaeth	2,265	0	2,490	0	2,740	0
Gweinyddiaeth Ganolog	924	0	933	0	-668	0
Cyfanswm Cyllideb AME Llywodraeth y Cynulliad	105,122	217,656	116,356	225,781	121,005	226,516

⁵ Ni fu unrhyw newidiadau i ffigurau AME Llywodraeth y Cynulliad rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol.

2. Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

2.1 Ceir cynnydd net yn y MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol o £18,023k yn 2011-12, £17,520k yn 2012-13 ac £17,052k yn 2013-14.

2.2 Mae hyn yn cynnwys:

- Trosglwyddo refeniw gwerth £9,716k yn 2011-12, £9,213k yn 2012-13 a £8,745k yn 2013-14 i mewn i'r Cam Gweithredu 'Rhaglenni CAFCASS Cymru' o'r Cam Gweithredu 'Costau Staff' yn y MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu mewn perthynas â chostau rhedeg y Gwasanaeth Cynghori a Chynorthwyo Llys i Blant a Theuluoedd (CAFCASS);
- Trosglwyddo cyfanswm o £8,137k o refeniw ar gyfer blynyddoedd 2011-12, 2012-13 a 2013-14 allan i'r Cam Gweithredu 'Cymorth Cyllid i Lywodraeth Leol' yn y MEG Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol. Mae hwn yn cynnwys:
 - £2,637k o'r Cam Gweithredu 'Gwasanaethau Cymdeithasol i Blant' mewn perthynas â Ffioedd Llys i Blant;
 - £2,500k o'r Cam Gweithredu 'Gwasanaethau Cymdeithasol i Blant' mewn perthynas â Deddf Plant a Phobl Ifanc 2008;
 - £3,000k o'r Cam Gweithredu 'Strategaeth Gwasanaethau Cymdeithasol' ar gyfer y Gronfa Datblygu Rheoli Perfformiad.
- Cynnydd rheolaidd nad yw'n arian parod o'r Cronfeydd Wrth Gefn o £16,444k ar gyfer y blynyddoedd 2011-12, 2012-13 a 2013-14 i'r Cam Gweithredu 'Cyflenwi'r GIG' ar gyfer dibrisiant yn y GIG.

Newid y Disgrifiadau o'r Meysydd Rhaglenni Gwariant / Camau Gweithredu

- 2.3** Rhoddwyd enw newydd i gyllideb gyfalaf y Gwasanaethau Cymdeithasol Personol o fewn Cam Gweithredu Strategaeth y Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae'r cyllid yma ar gyfer benthyca â chymorth a'r grant cyfalaf cyffredinol ar gyfer awdurdodau lleol. Mae pennawd y gyllideb wedi'i newid felly i Cyllid Cyfalaf Cyffredinol. Mae hyn yn gyson â'r derminoleg a ddefnyddir yn y MEGiau eraill.

Tabl 2.1 – Dyroniadau Maes Rhaglenni Gwariant Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Cyflenwi'r GIG	5,351,604	247,573	5,599,177	5,368,048	247,573	5,615,621	5,368,049	230,279	5,598,328	5,381,817	205,275	5,587,092
Cyllidebau Canolog Iechyd	257,615	6,117	263,732	257,615	6,117	263,732	257,615	5,690	263,305	257,615	5,072	262,687
Iechyd y Cyhoedd ac Atal Problemau	155,592	5,418	161,010	155,592	5,418	161,010	155,591	5,039	160,630	155,591	4,492	160,083
Gwasanaethau Cymdeithasol	102,564	5,682	108,246	94,427	5,682	100,109	94,427	5,285	99,712	94,427	4,711	99,138
CAFCASS Cymru	422	0	422	10,138	0	10,138	9,635	0	9,635	9,167	0	9,167
Cyfanswm DEL	5,867,797	264,790	6,132,587	5,885,820	264,790	6,150,610	5,885,317	246,293	6,131,610	5,898,617	219,550	6,118,167
Gwariant a Reolir yn Flynyddol												
Amhariadau'r GIG	118,948	0	118,948	118,948	0	118,948	118,948	0	118,948	118,948	0	118,948
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	5,986,745	264,790	6,251,535	6,004,768	264,790	6,269,558	6,004,265	246,293	6,250,558	6,017,565	219,550	6,237,115

3. Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

3.1 Ceir cynnydd net yn y MEG Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol o £1,537k ym mhob un o'r tair blynedd.

3.2 Mae hyn yn cynnwys:

- Trosglwyddo cyfanswm o £8,137k o refeniw ar gyfer blynyddoedd 2011-12, 2012-13 a 2013-14 i mewn i'r Cam Gweithredu 'Cymorth Cyllid i Lywodraeth Leol', o'r MEG Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol. Mae hwn yn cynnwys:
 - £2,637k o'r Cam Gweithredu 'Gwasanaethau Cymdeithasol i Blant' mewn perthynas â Ffioedd Llys i Blant;
 - £2,500k o'r Cam Gweithredu 'Gwasanaethau Cymdeithasol i Blant' mewn perthynas â Deddf Plant a Phobl Ifanc 2008;
 - £3,000k o'r Cam Gweithredu 'Strategaeth Gwasanaethau Cymdeithasol' ar gyfer y Gronfa Datblygu Rheoli Perfformiad.
- Trosglwyddo £6,600k allan o'r Cam Gweithredu 'Cymorth Cyllid i Lywodraeth Leol' yn 2011-12 a'r blynyddoedd dilynol i'r Cronfeydd Wrth Gefn mewn perthynas â'r Cynllun Rhyddhad Ardrethi Busnes. Addasiad technegol yw hwn i adlewyrchu'r modd y mae'r cynllun yn cael ei ariannu erbyn hyn, yn hytrach na newid i'r polisi ei hun.

Tabl 3.1 – Dyranïadau Maes Rhaglenni Gwariant Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Cyllid Llywodraeth Leol	4,208,381	20,000	4,228,381	4,209,918	20,000	4,229,918	4,218,640	20,000	4,238,640	4,270,261	20,000	4,290,261
Cefnogi Cymunedau a Phobl	60,543	17,280	77,823	60,543	17,280	77,823	55,108	14,774	69,882	53,945	10,950	64,895
Cymunedau Diogelach	11,851	3,039	14,890	11,851	3,039	14,890	11,801	2,839	14,640	11,701	2,639	14,340
Polisi Llywodraeth Leol	37,552	0	37,552	37,552	0	37,552	37,134	0	37,134	36,451	0	36,451
Trethiant Llywodraeth Leol	10,744	0	10,744	10,744	0	10,744	10,357	0	10,357	9,994	0	9,994
Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant	1,828	2,000	3,828	1,828	2,000	3,828	1,763	1,750	3,513	1,645	1,500	3,145
Cyfanswm DEL	4,330,899	42,319	4,373,218	4,332,436	42,319	4,374,755	4,334,803	39,363	4,374,166	4,383,997	35,089	4,419,086
Gwariant a Reolir yn Flynyddol												
Cyllid Llywodraeth Leol	13,583	0	13,583	13,583	0	13,583	13,583	0	13,583	13,583	0	13,583
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	4,344,482	42,319	4,386,801	4,346,019	42,319	4,388,338	4,348,386	39,363	4,387,749	4,397,580	35,089	4,432,669

4. Yr Economi a Thrafnidiaeth

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

- 4.1** Ceir gostyngiad o £61,549k yn y gyllideb nad ydyw'n arian parod, yn 2011-12 yn unig
- 4.2** Mae hyn yn cynnwys:
- Trosglwyddo £30,355k allan o'r Cam Gweithredu Gwella Cysylltedd Domestig (Rhanbarthol a Chenedlaethol) - Nad Yw'n Arian Parod' i'r Cronfeydd wrth Gefn yn 2011-12 yn unig.
 - Trosglwyddo £31,194k allan o'r Cam Gweithredu 'Gwella Cysylltedd Rhyngwladol – Nad Yw'n Arian Parod' i'r Cronfeydd wrth Gefn yn 2011-12 yn unig.

Newid y Disgrifiadau o'r Meysydd Rhaglenni Gwariant / Camau Gweithredu

- 4.3** Gwella Trafnidiaeth Integredig (Lleol) – newid enw'r Cam Gweithredu o "Benthyca â Chymorth" i "Cyllid Cyfalaf Cyffredinol – Ffyrdd" i adlewyrchu'r ffaith bod natur y llinell hon yn y gyllideb yn cynnwys elfen o fenthyca â chymorth ac elfen o grant cyfalaf cyffredinol.
- 4.4** Gwariant a Reolir yn Flynyddol - newid enwau'r Maes Rhaglenni Gwariant/ Cam Gweithredu o "Datblygu Seilwaith Cynaliadwy ar gyfer Datblygu Cynaliadwy ac eraill / Darparu Cyflenwad Tir ac Adeiladau o Safonau Cynaliadwy - Adnoddau nad ydynt yn Arian Parod" i "Seilwaith / Darparu Seilwaith sy'n Gysylltiedig ag Eiddo - Adnoddau nad ydynt yn Arian Parod" er mwyn sicrhau cysondeb â'r newidiadau yn y naratif ar gyfer y Meysydd Rhaglenni Gwariant / Camau Gweithredu o fewn y DEL yn y Gyllideb Ddrafft.

Tabl 4.1 – Dyraniadau Maes Rhaglenni Gwariant yr Economi a Thrafnidiaeth

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Sectorau a Busnes	47,990	69,129	117,119	47,990	69,129	117,119	45,887	59,992	105,879	45,917	43,711	89,628
Hybu Arloesi	2,162	433	2,595	2,162	433	2,595	2,129	357	2,486	2,144	300	2,444
Cyllid Rhanbarthol	2,005	995	3,000	2,005	995	3,000	2,005	995	3,000	2,005	995	3,000
Cyllid Cymru	5,102	1,500	6,602	5,102	1,500	6,602	4,802	1,500	6,302	4,102	1,500	5,602
Digwyddiadau Mawr	3,930	0	3,930	3,930	0	3,930	3,870	0	3,870	3,897	0	3,897
Marchnata	2,840	0	2,840	2,840	0	2,840	2,796	0	2,796	2,815	0	2,815
Seilwaith	20,470	6,291	26,761	20,470	6,291	26,761	22,415	10,031	32,446	23,571	18,456	42,027
Gwella Cysylltedd Domestig (Rhanbarthol a Chenedlaethol)	265,418	83,674	349,092	235,063	83,674	318,737	261,286	73,670	334,956	257,716	55,850	313,566
Gwella Cysylltedd Rhyngwladol	145,681	59,088	204,769	114,487	59,088	173,575	145,031	56,029	201,060	145,008	83,836	228,844
Gwella Trafnidiaeth Integredig (Leol)	84,527	80,713	165,240	84,527	80,713	165,240	84,667	77,402	162,069	91,384	43,741	135,125
Gwella Diogelwch ar y Ffyrdd ac Effaith Trafnidiaeth ar yr Amgylchedd	3,056	10,922	13,978	3,056	10,922	13,978	3,056	10,922	13,978	2,056	10,922	12,978
Strategaeth a Rhaglenni Corfforaethol	5,145	449	5,594	5,145	449	5,594	5,062	417	5,479	5,100	372	5,472
WEFO	1,522	0	1,522	1,522	0	1,522	1,522	0	1,522	1,522	0	1,522
Cyfanswm DEL	589,848	313,194	903,042	528,299	313,194	841,493	584,528	291,315	875,843	587,237	259,683	846,920
Gwariant a Reolir yn Flynyddol												
Seilwaith	41,402	0	41,402	41,402	0	41,402	41,402	0	41,402	41,402	0	41,402
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	631,250	313,194	944,444	569,701	313,194	882,895	625,930	291,315	917,245	628,639	259,683	888,322

5. Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

- 5.1** Ceir cynnydd net o £37,868k yn y MEG Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau yn 2011-12, a £32,868k yn 2012-13 a 2013-14.
- 5.2** Mae'r cynnydd hwn yn adlewyrchu trosglwyddiad i'r Cam Gweithredu 'Cyllid ac Ariannu Myfyrwyr' o'r Cronfeydd wrth Gefn er mwyn darparu sicrwydd nad yw'n arian parod i ymdrin â'r pwysau ar y ddarpariaeth cyllid myfyrwyr.

Newidiadau ar draws y Meysydd Rhaglenni Gwariant

- 5.3** Trosglwyddwyd £2,280k o'r Maes Rhaglenni Gwariant 'Plant, Pobl Ifanc ac Effeithiolrwydd Ysgolion' yn 2011-12 a'r blynyddoedd dilynol mewn perthynas â:
- throsglwyddo £2,300k i mewn i'r Cam Gweithredu 'Strategaeth Plant a Phobl Ifanc' ar gyfer 2011-12 a'r blynyddoedd dilynol allan o'r Cam Gweithredu 'Arweinyddiaeth ac Effeithlonrwydd Ysgolion' mewn perthynas ag elfen Gofal Plant y Grant Ysgolion Bro i Cymorth a Teuluoedd yn Gyntaf yn dilyn sefydlu'r Grant Effeithiolrwydd Ysgolion newydd.
 - trosglwyddo £2,280k allan o'r Cam Gweithredu 'Arweinyddiaeth ac Effeithiolrwydd Ysgolion' yn 2011-12 a'r blynyddoedd dilynol i'r Cam Gweithredu 'Datblygu'r Gymraeg' yn y Maes Rhaglenni Gwariant 'Cymwysterau, Cwricwlwm a Gwella Dysgu' mewn perthynas â chynyddu'r gefnogaeth ar gyfer y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg.
 - trosglwyddo £1,000k i mewn i'r Cam Gweithredu 'Arweinyddiaeth ac Effeithlonrwydd Ysgolion' ar gyfer 2011-12 a'r blynyddoedd dilynol o'r Cam Gweithredu 'Cymorth i Ddysgwyr', yn dilyn sefydlu'r Grant Effeithiolrwydd Ysgolion.

5.4 Trosglwyddwyd £2,280k i mewn i'r Cam Gweithredu 'Datblygu'r Gymraeg' yn y Maes Rhaglenni Gwariant 'Cymwysterau, Cwricwlwm a Gwella Dysgu' yn 2011-12 a'r blynyddoedd dilynol o'r Cam Gweithredu 'Arweinyddiaeth ac Effeithlonrwydd Ysgolion' yn y Maes Rhaglenni Gwariant 'Plant, Pobl Ifanc ac Effeithlonrwydd Ysgolion' mewn perthynas â chynyddu'r gefnogaeth ar gyfer y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg.

Tabl 5.1 – Dyranïadau Maes Rhaglenni Gwariant Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Plant, Pobl Ifanc ac Effeithiolrwydd Ysgolion	223,986	0	223,986	221,706	0	221,706	229,462	0	229,462	239,819	0	239,819
Cymwysterau, Cwricwlwm a Gwella Dysgu ⁶	155,914	0	155,914	158,194	0	158,194	165,524	0	165,524	170,691	0	170,691
Sgiliau, Addysg Uwch a Dysgu Gydol Oes	1,006,644	0	1,006,644	1,006,644	0	1,006,644	1,000,012	0	1,000,012	1,006,603	0	1,006,603
Gwella Busnes a Buddsoddi Adnoddau	286,920	173,353	460,273	324,788	173,353	498,141	319,905	161,243	481,148	321,041	143,734	464,775
Cyfanswm DEL	1,673,464	173,353	1,846,817	1,711,332	173,353	1,884,685	1,714,903	161,243	1,876,146	1,738,154	143,734	1,881,888
Gwariant a Reolir yn Flynyddol												
Gwella Busnes a Buddsoddi Adnoddau	0	217,656	217,656	0	217,656	217,656	0	225,781	225,781	0	226,516	226,516
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	1,673,464	391,009	2,064,473	1,711,332	391,009	2,102,341	1,714,903	387,024	2,101,927	1,738,154	370,250	2,108,404

⁶ Roedd Cyllideb Ddrafft 2011-12 (gweler Tabl 9.1) yn cynnwys disgrifiad gwallus ar gyfer y Maes Rhaglenni Gwariant hwn. Mae bellach wedi'i ddiwygio ar gyfer Cyllideb Derfynol 2011-12.

6. Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

- 6.1** Nid oes yna unrhyw newidiadau rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol.

Tabl 6.1 – Dyroniadau Maes Rhaglenni Gwariant yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Y Newid yn yr Hinsawdd a Chynaliadwyedd	117,485	56,209	173,694	117,485	56,209	173,694	115,475	57,196	172,671	119,908	50,555	170,463
Yr Amgylchedd	80,898	4,600	85,498	80,898	4,600	85,498	81,125	4,600	85,725	77,863	3,850	81,713
Tai	154,765	249,392	404,157	154,765	249,392	404,157	151,147	231,970	383,117	151,792	206,782	358,574
Cynllunio	7,772	0	7,772	7,772	0	7,772	7,403	0	7,403	7,090	0	7,090
Adfywio	14,489	55,343	69,832	14,489	55,343	69,832	14,336	51,477	65,813	14,397	45,888	60,285
Cyfanswm DEL	375,409	365,544	740,953	375,409	365,544	740,953	369,486	345,243	714,729	371,050	307,075	678,125
Gwariant a Reolir yn Flynyddol												
Tai	-72,000	0	-72,000	-72,000	0	-72,000	-61,000	0	-61,000	-55,000	0	-55,000
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	303,409	365,544	668,953	303,409	365,544	668,953	308,486	345,243	653,729	316,050	307,075	623,125

7. Materion Gwledig

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

- 7.1** Ceir cynnydd o £242k yn y MEG Materion Gwledig yn 2011-12 a'r blynyddoedd a ddaw. Mae hyn yn adlewyrchu trosglwyddiad o'r Cronfeydd Wrth Gefn mewn perthynas â'r gyllideb nad yw'n arian parod ar gyfer y Cam Gweithredu 'Datblygu, Rheoli a Gorfodi Pysgodfeydd Cymru a Dyframaethu'.

Tabl 7.1 – Dyraniadau Maes Rhaglenni Gwariant Materion Gwledig

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Gwarchod a gwella Iechyd a Lles Anifeiliaid	22,660	0	22,660	22,660	0	22,660	22,280	0	22,280	22,280	0	22,280
Polisiâu Gwledig Ewrop	69,872	11,601	81,473	69,872	11,601	81,473	69,173	11,369	80,542	70,343	10,723	81,066
Y Sylfaen Dystiolaeth	1,210	38	1,248	1,210	38	1,248	1,160	38	1,198	1,110	38	1,148
Diwydiant Bwyd, Pysgod a Diod Cymru	6,675	1,400	8,075	6,917	1,400	8,317	6,542	1,200	7,742	6,442	1,000	7,442
Polisi Amaethyddol Cyffredin a Chefn Gwlad	23,305	-205	23,100	23,305	-205	23,100	22,905	-205	22,700	22,405	-205	22,200
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	123,722	12,834	136,556	123,964	12,834	136,798	122,060	12,402	134,462	122,580	11,556	134,136

8. Treftadaeth

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

8.1 Ceir cynnydd net o £5,386k yn 2011-12, £5,033k yn 2012-13 a £4,765k yn 2013-14 yn y MEG Treftadaeth.

8.2 Mae hyn yn cynnwys:

- Trosglwyddo £6,197k yn 2011-12, £5,844k yn 2012-13 a £5,576k yn 2013-14 i mewn i'r Cam Gweithredu 'Cadw, Gwarchod, Cynnal a Hyrwyddo Mynediad i'r Amgylchedd Hanesyddol' o'r Cam Gweithredu 'Costau Staff' yn y MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu mewn perthynas â Chostau Rhedeg Adrannol Cadw.
- Gostyngiad net o £811k ym mhob blwyddyn mewn adnoddau nad ydynt yn arian parod i mewn ac allan o'r Cronfeydd Wrth Gefn er mwyn adlewyrchu'r costau dibrisiant ac amhariad diwygiedig yn y blynyddoedd dilynol. Mae hyn yn cynnwys:
 - trosglwyddo £20k allan o'r Cam Gweithredu 'Cefnogi a Chynnal Sector Celfyddydau Cryf trwy'r Cyngor Celfyddydau ac Eraill'
 - trosglwyddo £347k allan o'r Cam Gweithredu 'Meithrin Defnydd a Dysgu Gydol Oes Drwy Wasanaethau Amgueddfeydd'
 - trosglwyddo £450k allan o'r Cam Gweithredu 'Meithrin Defnydd a Dysgu Gydol Oes Drwy Wasanaethau Llyfrgelloedd'
 - trosglwyddo £6k i mewn i'r Cam Gweithredu 'Cadw, Gwarchod, Cynnal a Hyrwyddo Mynediad i'r Amgylchedd Hanesyddol'

Tabl 8.1 – Dyroniadau Maes Rhaglenni Gwariant Treftadaeth

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Cefnogi a chynnal sector celfyddydau cryf trwy'r Cyngor Celfyddydau ac eraill	35,437	460	35,897	35,417	460	35,877	34,822	455	35,277	35,663	450	36,113
Amgueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd	38,988	5,673	44,661	38,191	5,673	43,864	37,436	4,973	42,409	37,445	4,043	41,488
Gweithredu rhaglenni chwaraeon a gweithgarwch corfforol effeithiol	25,437	345	25,782	25,437	345	25,782	24,923	345	25,268	24,853	345	25,198
Hyrwyddo mwy o ddefnydd o'r Gymraeg trwy Fwrdd yr Iaith Gymraeg ac eraill	17,889	75	17,964	17,889	75	17,964	17,938	125	18,063	17,984	125	18,109
Cadw, gwarchod, cynnal a hyrwyddo mynediad i'r amgylchedd hanesyddol	5,509	5,500	11,009	11,712	5,500	17,212	11,305	5,313	16,618	10,920	5,031	15,951
Twristiaeth	12,747	2,790	15,537	12,747	2,790	15,537	12,723	2,595	15,318	12,626	2,313	14,939
Cyfanswm DEL	136,007	14,843	150,850	141,393	14,843	156,236	139,147	13,806	152,953	139,491	12,307	151,798
Gwariant a Reolir yn Flynyddol												
Amgueddfeydd, Archifau a Llyfrgelloedd	2,265	0	2,265	2,265	0	2,265	2,490	0	2,490	2,740	0	2,740
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	138,272	14,843	153,115	143,658	14,843	158,501	141,637	13,806	155,443	142,231	12,307	154,538

9. Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

- 9.1** Nid oes yna unrhyw newidiadau rhwng y Gyllideb Ddrafft a'r Gyllideb Derfynol.

Tabl 9.1 – Dyraniadau Maes Rhaglenni Gwariant Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol	15,757	0	15,757	15,757	0	15,757	15,190	0	15,190	14,461	0	14,461
Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru	2,824	0	2,824	2,824	0	2,824	2,722	0	2,722	2,591	0	2,591
Estyn	13,437	339	13,776	13,437	339	13,776	12,968	315	13,283	12,364	281	12,645
Fframweithiau Arolygu, Rheoleiddio a Pherfformiad	400	0	400	400	0	400	400	0	400	400	0	400
Cydweithio'n Lleol ac yn Rhanbarthol	1,560	0	1,560	1,560	0	1,560	1,500	0	1,500	1,300	0	1,300
Effeithlonrwydd ac Arloesi	3,197	0	3,197	3,197	0	3,197	3,062	0	3,062	3,028	0	3,028
Arian Cyfatebol	9,530	16,738	26,268	9,530	16,738	26,268	9,187	15,569	24,756	8,746	13,878	22,624
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	46,705	17,077	63,782	46,705	17,077	63,782	45,029	15,884	60,913	42,890	14,159	57,049

10. Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu

Newidiadau Cyffredinol i Gyllideb y MEG

10.1 Ceir gostyngiad net yn y MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu o £15,913k yn 2011-12, a £15,057k yn 2012-13 a £14,321k yn 2013-14.

10.2 Mae hyn yn cynnwys:

- Trosglwyddo £9,716k allan yn 2011-12 a £9,213k yn 2012-13 a £8,745k yn 2013-14 mewn perthynas â chostau rhedeg y Gwasanaeth Cyngori a Chynorthwyo Llys i Blant a Theuluoedd;
- Trosglwyddo £6,197k allan yn 2011-12 a £5,844k yn 2012-13 a £5,576k yn 2013-14 mewn perthynas â Chostau Rhedeg Adrannol Cadw.

10.3 Mae'r trosglwyddiadau hyn yn adlewyrchu'r ffaith bod y swyddogaethau hyn wedi'u hailddosbarthu yn weithgareddau rhaglenni lechyd a Threftadaeth.

Tabl 10.1 – Dyraniadau Maes Rhaglenni Gwariant Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu

	£000oedd											
	Cynlluniau Newydd 2011-12 Cyllideb Ddrafft Tachwedd 2010			Cynlluniau Newydd 2011-12 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Dangosol 2012-13 Y Gyllideb Derfynol			Cynlluniau Newydd 2013-14 Y Gyllideb Derfynol		
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm	Refeniw	Cyfalaf	Cyfanswm
Costau a Chyflogau Staff	230,039	0	230,039	214,126	0	214,126	203,155	0	203,155	192,904	0	192,904
Costau Gweinyddu Canolog Eraill	104,478	11,982	116,460	104,478	11,982	116,460	105,239	11,145	116,384	101,493	9,935	111,428
Cyfanswm DEL	334,517	11,982	346,499	318,604	11,982	330,586	308,394	11,145	319,539	294,397	9,935	304,332
Gwariant a Reolir yn Flynyddol												
Costau a Chyflogau Staff	924	0	924	924	0	924	933	0	933	-668	0	-668
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	335,441	11,982	347,423	319,528	11,982	331,510	309,327	11,145	320,472	293,729	9,935	303,664

Atodiad 1 – Cysoni'r Gyllideb Weinyddol a Dyraniadau Adnoddau yn y Cynnig Blynyddol am y Gyllideb

Mae'r ddogfen hon yn ategu'r Cynnig Blynyddol am y Gyllideb, sy'n nodi'r adnoddau y mae Llywodraeth y Cynulliad yn bwriadu eu defnyddio yn 2011-12 a'r arian parod y mae'n ceisio awdurdod i'w dynnu o Gronfa Gyfunol Cymru. Mae'r tablau yn yr adroddiad hwn yn dangos y cyllidebau ar y sail y cânt eu dyrannu gan Drysorlys EM, tra bo'r ffigurau yn y Cynnig Blynyddol am y Gyllideb yn seiliedig ar adnoddau.

Mae cyllideb Bloc Cymru yn cynnwys nifer o eitemau sy'n cael eu sgorio y tu allan i gyfrifon Llywodraeth y Cynulliad, ac felly nid ydynt yn sgorio fel rhan o'r Adnoddau sy'n Ofynnol gan Weinidogion Cymru. Mae'r Atodiad hwn yn cysoni'r ffigurau ar gyfer pob Prif Grŵp Gwariant (MEG).

Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	5,885,820	5,885,317	5,898,617
Cyfalaf	264,790	246,293	219,550
AME			
Refeniw	118,948	118,948	118,948
Cyfalaf			
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	6,269,558	6,250,558	6,237,115
Cysoni â'r Adnoddau			
Adnoddau a Ddefnyddir gan CNLCau a chyrrff y GIG	-249,735	-249,735	-249,735
Benthyca â Chymorth	-4,570	-4,174	-3,602
Derbyniadau o'r Gronfa Yswiriant Gwladol (a'r costau casglu)	-954,090	-954,090	-954,090
Adnoddau y gofynnir amdanynt	5,061,163	5,042,559	5,029,688

Cyfiawnder Cymdeithasol ac Llywodraeth Leol

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	4,332,436	4,334,803	4,383,997
Cyfalaf	42,319	39,363	35,089
AME			
Refeniw	13,583	13,583	13,583
Cyfalaf			
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	4,388,338	4,387,749	4,432,669
Cysoni â'r Adnoddau			
Trethi Annomestig Cenedlaethol sy'n daladwy (a'r costau casglu)	-872,172	-872,172	-872,172
Adnoddau y gofynnir amdanynt	3,516,166	3,515,577	3,560,497

Yr Economi a Thrafnidiaeth

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	528,299	584,528	587,237
Cyfalaf	313,194	291,315	259,683
AME			
Refeniw	41,402	41,402	41,402
Cyfalaf			
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	882,895	917,245	888,322
Cysoni â'r Adnoddau			
Benthycia â Chymorth	-13,152	-12,001	-10,336
Menter Cyllid Preifat (PFI)	-8,101	-8,308	-8,521
Costau Uniongyrchol ar Gronfa Gyfunol Cymru	-1,704	-1,704	-1,704
Adnoddau y gofynnir amdanynt	859,938	895,232	867,761

Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	1,711,332	1,714,903	1,738,154
Cyfalaf	173,353	161,243	143,734
AME			
Refeniw			
Cyfalaf	217,656	225,781	226,516
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	2,102,341	2,101,927	2,108,404
Cysoni â'r Adnoddau			
Adnoddau a Ddefnyddir gan CNLCau	-82	-82	-82
Benthycia â Chymorth	-42,660	-42,077	-40,442
Adnoddau y gofynnir amdanynt	2,059,599	2,059,768	2,067,880

Yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	375,409	369,486	371,050
Cyfalaf	365,544	345,243	307,075
AME			
Refeniw	-72,000	-61,000	-55,000
Cyfalaf			
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	668,953	653,729	623,125
Cysoni â'r Adnoddau			
Adnoddau a Ddefnyddir gan CNLCau	-3,090	-3,090	-3,090
Benthyca â Chymorth	-59,829	-52,096	-41,059
Adnoddau y gofynnir amdanynt	606,034	598,543	578,976

Materion Gwledig

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	123,964	122,060	122,580
Cyfalaf	12,834	12,402	11,556
AME			
Refeniw			
Cyfalaf			
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	136,798	134,462	134,136
Adnoddau y gofynnir amdanynt	136,798	134,462	134,136

Treftadaeth

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	141,393	139,147	139,491
Cyfalaf	14,843	13,806	12,307
AME			
Refeniw	2,265	2,490	2,740
Cyfalaf			
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	158,501	155,443	154,538
Cysoni â'r Adnoddau			
Adnoddau a Ddefnyddir gan CNLCau	-5,664	-5,889	-6,139
Adnoddau y gofynnir amdanynt	152,837	149,554	148,399

Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	46,705	45,029	42,890
Cyfalaf	17,077	15,884	14,159
AME			
Refeniw			
Cyfalaf			
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	63,782	60,913	57,049
Cysoni â'r Adnoddau			
Adnoddau a Ddefnyddir gan CNLCau	-400	-400	-400
Adnoddau y gofynnir amdanynt	63,382	60,513	56,649

Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu

	2011-12	2012-13	2013-14
	£000oedd	£000oedd	£000oedd
DEL			
Refeniw	318,604	308,394	294,397
Cyfalaf	11,982	11,145	9,935
AME			
Refeniw	924	933	-668
Cyfalaf			
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	331,510	320,472	303,664
Cysoni â'r Adnoddau			
Costau Uniongyrchol ar Gronfa Gyfunol Cymru	-103	-97	-92
Adnoddau y gofynnir amdanynt	331,407	320,375	303,572

Atodiad 2 – Rhestr Eirfa

Adnoddau nad ydynt yn arian parod	Costau sy'n daladwy ac a gynhwysir mewn cyllidebau i sicrhau eu bod yn adlewyrchu cost economaidd lawn gweithgareddau er nad oes cysylltiad uniongyrchol â ffrydiau arian parod yn y cyfnod dan sylw – er enghraifft, dibrisiant a darpariaethau. Ni ellir defnyddio adnoddau nad ydynt yn arian parod i gyllido gwario adnoddau sydd bron yn arian parod.
Adnoddau sydd bron yn arian parod	Trafodion a gronwyd sydd fel rheol yn troi'n ffrwd arian parod yn fuan, er enghraifft, tâl, caffael cyfredol, grantiau referniw a chymorthdaliadau.
Adolygiad o Wariant	Bob dwy neu dair blynedd mae Trysorlys EM yn adolygu gwariant pob adran yn Llywodraeth y DU ac yn pennu cyllidebau ar gyfer y tair blynedd i ddod. Mae'r cyllidebau ar gyfer y gweinyddiaethau datganoledig yn deillio o'r cyllidebau hyn drwy fformiwla Barnett.
Cam Gweithredu	O fewn pob Maes Rhaglen Wariant, dyrennir cyllidebau i nifer o is-raglenni a elwir yn Gamau Gweithredu. Mae tablau sy'n dangos cyllidebau ar lefel y Camau Gweithredu ar gael yn: http://wales.gov.uk/about/budget/finalbudget2011/?lang=cym
CNLC	Corff a Noddir gan Lywodraeth y Cynulliad
Costau Uniongyrchol ar Gronfa Gyfunol Cymru	Gwariant y mae'n ofynnol yn gyfreithiol gofyn i Gronfa Gyfunol Cymru ei dalu ac felly nid yw'n sgorio yn erbyn cyllidebau Llywodraeth y Cynulliad nac unrhyw gorff arall. Ymhlith y Costau Uniongyrchol mae cyflog y Llywydd a'r Archwilydd Cyffredinol.
Cronfa Gyfunol Cymru	Y cyfrif sy'n derbyn yr arian sydd i'w ddefnyddio gan Lywodraeth y Cynulliad, Comisiwn y Cynulliad, yr Archwilydd Cyffredinol ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn unol â phleidlais Senedd y DU.
Cwmpasoedd gwariant	Disgrifiadau o'r dibenion penodol y mae Gweinidogion Cymru wedi'u hawdurdodi gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i wario adnoddau arnynt. Mae Disgrifiadau o'r Cwmpasoedd a'r cyfyngiadau o ran adnoddau wedi'u cynnwys yng Nghynnig y Gyllideb Flynyddol. Mae'r cwmpasoedd yn cyfateb i'r MEGiau.

Cyfalaf	Gwariant sy'n arwain yn bennaf at ased ffisegol, er enghraifft adeilad newydd. Mae gan gyllidebau DEL a Gwariant a Reolir yn Flynyddol Llywodraeth y Cynulliad gyfyngiadau gwahanol ar gyfer cyfalaf a referniw.
Cyfanswm y Gwariant a Reolir (TME)	Cyfanswm y Terfyn Gwariant Adrannol yn ogystal â'r Gwariant a Reolir yn Flynyddol.
Cyllidebu adnoddau	Mae cyllideb Llywodraeth y Cynulliad wedi'i phennu ar sail adnoddau sy'n deillio o wybodaeth am groniadau. Mae'r wybodaeth am groniadau yn mesur adnoddau wrth iddynt gael eu defnyddio yn hytrach na phan delir yr arian parod. Felly, er enghraifft, mae cyllideb adnoddau yn cynnwys ffi am ddibrisiant, ffordd o fesur yr asedau cyfalaf a ddefnyddiwyd neu a dreuliwyd. Dechreuwyd gwahaniaethu rhwng adnoddau nad ydynt yn arian parod ac arian sydd bron yn arian parod fel rhan o'r symudiad i gyllidebu adnoddau ar ôl Adolygiad 2002 o Wariant.
Cymru'n Un	Cytundeb rhwng Grwpiau Llafur a Phlaid Cymru yn y Cynulliad Cenedlaethol, sy'n cyflwyno rhaglen flaengar, sefydlog ac uchelgeisiol ar gyfer llywodraethu yn ystod y tymor Cynulliad hwn. Mae'n cynnig agenda flaengar ar gyfer gwella ansawdd bywyd pobl yn holl gymunedau Cymru, o bob cefndir ac yn enwedig y mwyaf agored i niwed a difreintiedig. Gallwch ddarllen <i>Cymru'n Un</i> a'r cynllun gweithredu atodol yn: http://cymru.gov.uk/about/programmeforgovernment/1wales/?lang=cy
Cynnig y Gyllideb	Y dull a ddefnyddir gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru i roi awdurdod i Weinidogion Cymru wario adnoddau hyd at lefel benodol ar ddibenion penodedig a thynnu arian parod hyd at derfyn penodol, o Gronfa Gyfunol Cymru.
Derbyniadau	Mae rhai rhannau o weithgarwch Llywodraeth y Cynulliad yn creu incwm, er enghraifft, drwy werthu neu rentu asedau. Caiff y rhain eu cynrychioli yn y gyllideb fel adnoddau a dderbynnir a chânt eu dangos fel ffigur negyddol.
Dibrisiant	Y gostyngiad yng ngwerth ased yn sgil traul, oed a'r ffaith ei bod wedi darford. O ran cyllidebu adnoddau, mae dibrisiant yn rhan o DEL Llywodraeth y Cynulliad ond mae'n eitem nad yw'n ymwneud ag arian parod.

Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)	Gwariant na all yn rhesymol fod yn destun cyfyngiadau cadarn, aml-flwyddyn yn yr un ffordd â DEL. Mae Gwariant a Reolir yn Flynyddol, fel rheol, yn cynnwys rhaglenni sy'n fawr, yn ansicr ac yn ymateb i'r galw, er enghraifft benthyciadau i fyfyrwyr. Caiff lefelau Gwariant a Reolir yn Flynyddol eu hadolygu ddwywaith y flwyddyn fel rhan o brosesau Adroddiad Cyllideb a Chyn-Gyllideb Trysorlys EM.
Maes Rhaglen Wariant	O fewn pob MEG, caiff cyllidebau eu dyrannu i Feysydd Rhaglenni Gwariant yn ôl y math o wasanaethau y byddant yn eu darparu.
Prif Grŵp Gwariant (MEG)	Caiff DEL Llywodraeth y Cynulliad ei rannu'n nifer o Brif Grwpiau Gwariant. Ar hyn o bryd mae 9 ohonynt: Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol; Cyfiawnder Cymdeithasol a Llywodraeth Leol; yr Economi a Thrafnidiaeth; Plant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau; yr Amgylchedd, Cynaliadwyedd a Thai; Materion Gwledig; Treftadaeth; Gwasanaethau Cyhoeddus a Pherfformiad; a Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu.
Refeniw	Gwariant cyfredol, er enghraifft, arian i dalu cyflog gweithwyr y sector cyhoeddus ac i brynu nwyddau a gwasanaethau traul.
Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)	Terfyn y gyllideb aml-flwyddyn ar gyfer Llywodraeth y Cynulliad a bennwyd gan Drysorlys EM. Caiff y DEL ei gynllunio a'i reoli ar sail tair blynedd mewn Adolygiadau o Wariant.